

สุธิดา สัทธรรมวิไล: พฤติกรรมของนกหัวว่า *Argusianus argus* Linnaeus, 1766 ในสภาพกรงเลี้ยง. (BEHAVIOR OF GREAT ARGUS PHEASANT *Argusianus argus* Linnaeus, 1766 IN CAPTIVITY) อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ วิณา เมฆวิชัย, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริทธิ์ สีตะสุวรรณ, 177 หน้า. ISBN 974-53-1463-3.

169465

การศึกษาแบบแผนพฤติกรรมของนกหัวว่า *Argusianus argus* ในสภาพกรงเลี้ยง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าเขาสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ประเทศไทย ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2547 ในนกหัวว่าเพศผู้และเพศเมียจำนวน 5 คู่ โดยจัดให้แต่ละคู่อยู่ในกรงเลี้ยงที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงในธรรมชาติ พบว่าในช่วงฤดูผสมพันธุ์ตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม นกหัวว่าเพศผู้แสดงพฤติกรรมเกี่ยวพาราซีเพศเมีย โดยการยกปีกและกางปีกแผ่ออกคล้ายพัดจนเห็นดอกดวง (ocelli) บนขนกลางปีกและมีการสั่นปีกเป็นจังหวะ เพื่อเป็นการดึงดูดให้เพศเมียสนใจ การเกี่ยวพาราซีเกิดขึ้นบ่อยในช่วงเช้า อย่างไรก็ตาม หากนกหัวว่าเพศผู้มีขนหางคู่กลางไม่สมบูรณ์หรือแหงนขาดหายไป พฤติกรรมการเกี่ยวพาราซีจะไม่เกิดขึ้น โดยวิธีการสังเกตและจดบันทึกแบบแผนของพฤติกรรมทั่วไปและพฤติกรรมสังคม จะใช้ตาราง ethogram การถ่ายภาพ กล้องบันทึกภาพเคลื่อนไหว และเทปบันทึกเสียงเพื่อบันทึกเสียงร้องของนกหัวว่า นอกจากนี้มีการเปรียบเทียบทางสัณฐานวิทยาระหว่างนกหัวว่าที่โตเต็มวัยและที่ยังไม่โตเต็มวัยด้วย ผลจากการศึกษาพฤติกรรมของนกหัวว่าในสภาพกรงเลี้ยง นอกจากจะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการวางแผนจัดการเกี่ยวกับการเลี้ยงนกหัวว่า ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของนกหัวว่าแล้ว ยังเป็นประโยชน์ทางการอนุรักษ์นกหัวว่าในพื้นที่ธรรมชาติอีกด้วย

ภาควิชา.....ชีววิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....สุธิดา สัทธรรมวิไล.....
 สาขาวิชา.....สัตววิทยา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....วิณา เมฆวิชัย.....
 ปีการศึกษา.....2547.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....นริทธิ์ สีตะสุวรรณ.....

4472458123: MAJOR ZOOLOGY

KEY WORDS: *Argusianus argus* / BEHAVIOR / CAPTIVITY

SUTHIDA SUDHTHARMVILAI: BEHAVIOR OF GREAT ARGUS PHEASANT
Argusianus argus Linnaeus, 1766 IN CAPTIVITY. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.
WINA MECKVICHAI, THESIS CO-ADVISOR: ASST.PROF.PH.D. NARIT SITASUWAN,
177 pp. ISBN 974-53-1463-3.

169465

The behavioral patterns of great argus pheasant *Argusianus argus* were investigated in captivity at Khao Soi Dao Wildlife Research and Breeding Station, Chanthaburi Province in Thailand from February 2003 to January 2004. Five pairs of males and females of great argus pheasant were conducted in this experiment. Each pair was kept in separate cage providing environment similar to their natural habitat. During breeding season from December to March, males performed courtship behavior to attract females by raising and fanning their tails and wings displaying the ocelli on the wings. Male great argus pheasant erected his ocellated plumes and confronted female with a great vertical, concave fan and bowed rhythmically to her. Courtship behavior often occurred in the morning. However, if male lost some of his rectrices, courtship display failed because it could not attract females. Patterns of general behaviors and social behaviors were observed and recorded by ethogram, photography, video camera and tape recorder was used for vocalizations. Moreover, morphological comparison between sub-adults and adults great argus pheasant were compared and recorded. The results of this behavioral observation could be applied to better avicultural management and also to increase the production potential of great argus pheasants.

Department.....Biology.....Student's signature..... SUTHIDA SUDHTHARMVILAI
Field of study.....Zoology.....Advisor's signature..... Wina Meckvichai
Academic year.....2004.....Co-advisor's signature..... Narit Sitanawan